

Nauji mokslo metai - nauji rūpesčiai tėvams, o dalis jų susiję ir su išaugusiomis sumomis korepetitoriams. Moksliniai tyrimai rodo, jog norint pagerinti vaikų mokymosi rezultatus būtina dėmesį skirti ne tik papildomoms pamokoms, tačiau ir užklasinėms veikloms. Viena jų - tapyba - gali tapti efektyviu sprendimu, padedančiu kovoti ir su vaikų priklausomybe nuo ekranų. Specialistai dalinasi išvalgomis, kuo šis užsiėmimas svarbus, kokias kompetencijas padeda stiprinti ir į kokias tendencijas vertėtų atsižvelgti tėvams.

Moksliniai tyrimai rodo, jog tapyba ir menai turi ypatingos reikšmės vaikų vystymuisi ir augimui. Nors įprasta manyti, jog menai skirti, pirmiausia, meninių gabumų tam turintiems vaikams, iš tiesų šiandien į šiuos užsiėmimus tėvai vaikus atveda tiek norėdami padėti mokytis, tiek ir spręsti emocinės sveikatos, kantrybės ugdymo ir kitas problemas.

Tapyba - ne tik menininkams

Specialistų teigimu, tapyba yra universaliausia meno kalba, tinkanti visiems vaikams.

„Jei anksčiau dauguma tėvelių į tapybos užsiėmimus pirmiausia atvedavo vaikus, kurie mėgsta piešti arba yra ramesni, lėtesni ir jiems netinka kiti užsiėmimai, pavyzdžiui, sportas, tai šiandien pastebime, kad šeimos tapybą atranda ir kaip priemonę vaikams padėti siekti aukštesnių mokymosi rezultatų. Vaikams, kuriems sunkiau susikaupti, kurie ypač aktyvūs, greitai kintančių emocijų, tapyba padeda nusiraminti, visus jausmus išlieti drobėje ir ugdyti savybes, reikalingas mokymuisi“, - apie pastebimas tendencijas pasakoja Iveta Jurkšienė, didesnę nei 8-erių metų darbo su vaikais patirtį turinti pedagogė, Vilniaus Dailės akademijos absolventė.

Tai patvirtina ir moksliniai tyrimai. Dar 2016 m. ir 2018 m. neurologų ir kitų mokslininkų JAV atlikti tyrimai parodė, kad meninė veikla padeda plėtoti vaikų kognityvinius įgūdžius ir gerina jų mokymosi rezultatus.

1. Jurkšienė išskyrė pagrindinius vaikų mokymosi rezultatus lemiančius iššūkius, kuriuos šeimoms padeda spręsti tapybos užsiėmimai.

Priklausomybė nuo ekranų. Tapybos studijų tinklo Vilniuje „Jaunasis tapytojas“ įkūrėja ir direktorė I. Jurkšienė pasakoja, jog šiuolaikinės technologijos, pavyzdžiui, išmanieji telefonai, planšetiniai kompiuteriai ir kompiuteriniai žaidimai, daro didelę įtaką vaikų emocinei pusiausvyrai, dėmesiui ir kritiniam mąstymui. Tapyba šiandien tampa ypač

veiksminga priemone tėvams kovoti su vaikų priklausomybe nuo ekranų ir jų daroma žala.

„Neretai vaikams yra sunku atskirti, kas tikra, o kas ne, o mirgantys ekranai įtraukia žymiai labiau nei kiti dalykai kasdienėje aplinkoje. Tapyba vaikams padeda pailsėti nuo nuolatinės technologijų srovės ir susitelkti į savo jausmus, mintis ir idėjas. Tapybos užsiėmimuose reikia nuoseklumo ir dėmesio, tapant paveikslą vaikas turi skirti laiko detalėms, spalvoms ir formoms, o tai padeda gerinti dėmesio koncentraciją. Be to, eksperimentuojant, tyrinėjant spalvas ir formas bei ieškant sprendimų, kaip perteikti tam tikrą mintį ar emociją, kartu ugdomas ir kritinis mąstymas, nes vaikai turi tikslą pasiekti norimą rezultatą“, – dalinasi I. Jurkšienė.

Rašymo ar skaitymo sunkumai. Pasak specialistės, kai kurie vaikai gali turėti rašymo ar skaitymo sunkumų, tačiau būti labai vizualūs. Tapyba gali padėti jiems išreikšti save, taip pat padėti mokytis per vizualinius pavyzdžius: „Tapybos pamokose lavėja ranka, vaiko rašysena gražėja, tikslėja, vaikas tampa pastabesnis detalėms, aplinkai, o tai leidžia vystyti kritiniam mąstymui. Be to, piešiant ugdoma ir rankos bei akies koordinacija – tai svarbus įgūdis ne tik rašymui ranka, bet ir konstruojant modelius ar net sportuojant“.

Emocinė sveikata. Tapyba gali būti puikus būdas vaikams išreikšti savo jausmus ir emocijas, padėti susidoroti su stresu, liūdesiu. Tai stiprina vaikų emocinį intelektą ir padeda geriau suprasti save ir kitus, be to, gerėja socialiai įgūdžiai – vaikai išmoksta dirbti komandoje, dalintis daiktais.

„Studiją „Jaunasis tapytojas“ lanko daug skirtingų vaikų, kuriems padedame atsiskleisti, juos padrąsiname ir įkvepiame. Esame turėję mergaitę, kuriai labai trūko pasitikėjimo savimi, tačiau užsiėmimų metu ji pradėjo kurti autoportretus, parodų metu paveikslus pristatinėjo grupės draugams, tai padėjo įgauti pasitikėjimo. Kitas pavyzdys, berniukas, kuriam sunkiai sekėsi išreikšti savo jausmus žodžiais, todėl tapyba jam tapo priemone išreikšti savo emocijoms. Per spalvas, linijas ir formas jis vaizdavo tai, ką jautė, o tai jam ir jo terapeutui leido geriau suprasti vaiko jausmus“, – pasakoja tapybos studijos direktorė.

Kantrybės ugdymas. Tapyba reikalauja ilgo darbo ir susikaupimo. Kad sukurtų tai, ką nori ir įgyvendintų savo idėją, vaikams reikalinga ilgalaikė koncentracija, šitaip jie mokosi kantrybės.

Nuo fizikos iki matematikos. Tapyba ypač padeda tose disciplinose, kur reikalingas vizualinis suvokimas, pavyzdžiui, geometrijoje ar fizikoje. Taip yra dėl to, jog tapantys vaikai greičiau išvysto aštrų žvilgsnį detalėms, mokosi pastebėti smulkius niuansus, spalvų skirtumus ir tekstūras: „Nieko nenustebinsi pasakydamas, jog tapymas ugdo vaikų kūrybingumą, kuris šiandien įvardijamas kaip vienas svarbiausių įgūdžių ateities kartoms. Kūrybingumas svarbus daugelyje mokymosi sričių, nuo lietuvių kalbos, muzikos pamokų iki matematikos uždavinių sprendimo“, – sako I. Jurkšienė.

Problemų sprendimas. Kūrybinėje veikloje vaikai dažnai susiduria su problemomis: kaip perteikti tam tikrą nuotaiką, kaip panaudoti skirtingas technikas, kaip sujungti spalvas. Šie iššūkiai reikalauja problemų sprendimo įgūdžių. Be to, patiems nuolat tenka priimti sprendimus: kokią spalvą pasirinkti, kaip ją pritaikyti, kurią kūrybos priemonę naudoti, taip ugdomas kritinis mąstymas.

Istorija ir kultūrinis sąmoningumas. Tapybos užsiėmimų metu vaikai gali tyrinėti skirtingas kultūras, tradicijas ir istoriją, taip jiems suteikiama platesnė pasaulio perspektyva: „Studijoje „Jaunasis tapytojas“ mokome tapybos ir meno istorijos, šiuolaikiškai ir įdomiai papasakojame apie dailininkus, pavyzdžiui, vaikus supažindiname su Rene Magritte ir Salvadora Dali kūryba. Tokie vaikai atėję į muziejų jau gali atpažinti matomų kūrinių laikotarpį ar tapybos stilių“, – pasakoja specialistė.

I. Jurkšienė akcentuoja, jog technologijoms vis labiau užvaldant mūsų kasdienybę, labai svarbu kad tėvai, mokytojai ir visuomenė skatintų menų vertę ir reikšmę bei vaikų dalyvavimą meninėse veiklose: „Svarbu, kad tėvai suprastų, jog menas yra vertingas ir reikšmingas vaikų vystymuisi. Ugdant vaikų kūrybingumą, jie mokosi ne tik meno, bet, visų pirma, gyvenimo įgūdžių“.

